

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою ННІМП ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

Протокол № 1 від «30» січня 2020 року

Голова Вченої ради ННІМП ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

О. В. Алейнікова

ПОЛОЖЕННЯ

ЩОДО ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КРЕДИТНО-ТРАНСФЕРНОЇ СИСТЕМИ ТА ЇЇ КЛЮЧОВИХ ДОКУМЕНТІВ

**в Навчально-науковому інституті менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»**

1.1. Положення «Про запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у Навчально-науковому інституті менеджменту та психології (далі - ННІМП) ДЗВО «Університет менеджменту освіти» розроблено відповідно до Законів України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII та «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII, листа Міністерства освіти і науки України № 1/9 - 119 від 26 лютого 2010 року Про методичні рекомендації щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах», Положення «Про організацію освітнього процесу в ДЗВО «Університет менеджменту освіти», Положення «Про критерії оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Це Положення визначає порядок та особливості запровадження у ННІМП УМО Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів відповідно до вимог Довідника користувача Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) 2012 р.

1.2. Метою запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів ННІМП УМО є забезпечення якості вищої освіти та інтеграція національної системи вищої освіти в європейське та світове освітнє співтовариство. Для цього передбачається запровадження стандартів, рекомендацій та основних інструментів мобільності Європейського простору вищої освіти (ЄПВО), що сприятиме сумісності, порівнянності, визнанню періодів та термінів навчання у вищих навчальних закладах.

1.3. Основні поняття та терміни ЄКТС

ЄКТС є системою накопичення та перезарахування (трансферу) кредитів, що орієнтована на особу, яка навчається, основана на принципах прозорості процесів навчання, викладання та оцінювання. Мета системи полягає у сприянні плануванню, реалізації та оцінюванню освітніх програм і мобільності здобувачів вищої освіти за допомогою визнання навчальних досягнень, кваліфікацій та періодів навчання.

Кредити ЄКТС характеризують обсяг навчальної роботи здобувачів вищої освіти на основі визначених результатів навчання і відповідного їм навчального навантаження. 60 кредитів призначають за результати навчання та пов'язане з ними навчальне навантаження за очною формою навчання протягом повного навчального року або його еквівалента, який зазвичай охоплює низку освітніх компонентів, для яких призначаються кредити (на підставі результатів навчання та навчального навантаження). Кредити ЄКТС, як правило, виражаються в цілих числах.

Результати навчання є свідченням того, що саме особа знає, розуміє та здатна зробити після завершення процесу навчання. Досягнення результатів навчання має оцінюватися за допомогою процедур, оснований на чітких і прозорих критеріях. Результати навчання стосуються і окремих освітніх компонентів, і програми загалом. Вони також використовуються в європейських і національних рамках кваліфікацій для опису рівня кваліфікації.

Присвоєння кредитів у ЄКТС є актом формального надання здобувачам вищої освіти та іншим здобувачам вищої освіти кредитів, призначених кваліфікаціям та/або їх компонентам, якщо вони досягають певних результатів навчання. Національні державні органи повинні вказати, які інституції мають право присвоювати кредити ЄКТС. Кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення необхідної навчальної діяльності та досягнення відповідних результатів навчання, що підтверджується належним оцінюванням. Якщо здобувачі вищої освіти досягли результатів навчання в інших формальних, неформальних та інформальних навчальних контекстах або часових термінах, кредити можуть бути присвоєні після оцінювання і визнання цих результатів навчання.

Накопичення кредитів у ЄКТС є процесом накопичення кредитів, отриманих за досягнення результатів навчання окремих освітніх компонентів у системі формальної освіти, а також за результати навчальної діяльності в межах неформальної та інформальної освіти. Здобувач вищої освіти може накопичувати кредити для того, щоб:

- отримати кваліфікацію, відповідно до вимог інституції, що присвоює академічні ступені;

- задокументувати особисті досягнення для навчання впродовж життя.

Перезарахування (трансфер) кредитів є процесом одержання кредитів, присвоєних в одному формальному контексті (освітня програма, вищий навчальний заклад) та визнаних в іншому формальному контексті з метою отримання кваліфікації. Кредити, присвоєні здобувачу вищої освіти у межах однієї освітньої програми певного закладу, можна перевести для накопичування в іншій програмі, запропонованій тим самим або іншим закладом. Трансфер кредитів є ключем для успішності академічної мобільності. Заклади вищої освіти, факультети, департаменти можуть укладати угоди, які гарантують автоматичне визнання і перезарахування (трансфер) кредитів.

1.4. Бюджет часу здобувача вищої освіти

Тривалість навчального року складає 52 тижні, з яких не менше 8 тижнів становить сумарна тривалість канікул. Тривалість теоретичного навчання, обов'язкової практичної підготовки, семестрового контролю та виконання індивідуальних завдань складає 40 тижнів на рік. Решта, 4 тижні на рік, відводиться на атестацію здобувачів вищої освіти (на останньому році навчання), а також може бути використана для перескладання та повторного вивчення дисциплін тощо.

Максимальний тижневий бюджет часу здобувача денної форми навчання становить 54 години. Резерв часу на поглиблене вивчення окремих дисциплін, студентську наукову роботу, підготовку та участь у студентських олімпіадах, конкурсах, конференціях тощо доцільно передбачити в обсязі до 5 годин (10% від максимального тижневого бюджету часу за винятком годин на навчальні заняття з фізичного виховання). Таким чином, тижневий бюджет часу на виконання індивідуального навчального плану становить 45 академічних годин. З урахуванням тривалості теоретичного навчання, обов'язкової практичної підготовки, семестрового контролю та виконання індивідуальних завдань в 40 тижнів на рік річний бюджет часу здобувача вищої освіти складає $45 \times 40 = 1800$ годин.

15. Кредити ЄКТС та їх встановлення

60 кредитів ЄКТС відповідають навчальному навантаженню повного

навчального року. Відповідно обсяг одного кредиту ЄКТС складає $1800/60=30$ годин.

Семестрам можуть встановлюватись по 30 кредитів, триместрам — по 20 кредитів або пропорційно тривалості визначених вищим навчальним закладом періодів навчання (разом з екзаменаційними сесіями).

При розробленні навчального плану кредити встановлюються складовим навчального плану (дисциплінам, циклам дисциплін, практикам, курсовим та кваліфікаційним роботам).

Навчальним складовим, які плануються в тижнях (практики та кваліфікаційні роботи), можна встановлювати 1,5 кредити за кожний тиждень.

Не рекомендується встановлювати навчальним складовим та періодам навчання величини кредитів, котрі не є цілими числами. Припускається округлення кількості кредитів до цілих чисел.

Заклад вищої освіти самостійно встановлює кредити обов'язковим дисциплінам (практикам, курсовим та кваліфікаційній роботам) та вибіркоким дисциплінам (практикам та курсовим роботам). Формування компонентів навчального плану та встановлення кредитів вибіркової частини змісту освіти є виключною прерогативою закладу вищої освіти.

Встановлення кредитів компонентам навчального плану не повинно порушувати кількості кредитів навчального плану, навчального року та періодів навчання.

Загалом обсяг додаткових кредитів, які здобувач вищої освіти може отримати за навчальний рік (повторне вивчення дисциплін, ліквідація академічної різниці), не повинен перевищувати 20 кредитів за рік. Максимально допустимий обсяг академічної різниці при поновленні, переведенні здобувача або зарахуванні на другий-третій курси на основі здобутого рівня молодшого спеціаліста встановлюється закладом вищої освіти, але не може перевищувати 20 кредитів (10 кредитів при зарахуванні на останній курс чи рік навчання).

Підсумковій атестації кредити не встановлюються.

1.6. Індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти

Навчання здобувача вищої освіти здійснюється за індивідуальним навчальним планом, який розробляється на навчальний рік на підставі робочого

навчального плану. Визначення вибірових дисциплін індивідуального навчального плану повинно відповідати принципам альтернативності (не менше двох приблизно рівноцінних альтернатив на кожну позицію вибору), змагальності (студент здійснює вибір після проведення пробних лекцій (занять) та ознайомлення з програмами дисциплін) та академічної відповідальності (не допускати нав'язування здобувачам вищої освіти певних вибірових дисциплін в інтересах кафедр та окремих викладачів). Дисципліни вільного вибору можуть обиратися здобувачами як окремо, так і блоками, що формуються за ознакою можливості присудження відповідної кваліфікації або спорідненості отримуваних компетенцій.

1.7. Планування навчального навантаження здобувача вищої освіти

Навантаження здобувача вищої освіти з дисципліни впродовж періоду навчання (семестру, триместру тощо) складається з контактних годин (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять, консультацій), самостійної роботи, підготовки та проходження контрольних заходів, на які розподіляються кредити, встановлені для навчальних дисциплін.

Якщо формою підсумкового контролю з дисципліни є екзамен(и), то на підготовку та проходження кожного з них виділяється один кредит. Якщо курсова робота планується як окремий модуль дисципліни, то на нього виділяється не менше одного кредиту.

Решта встановлених для дисципліни кредитів перераховується в години, які розподіляються на контактні години та самостійну роботу.

Максимальна кількість контактних годин на один кредит становить: для здобувачів вищої освіти освітньо-кваліфікаційних рівнів молодшого спеціаліста та бакалавра — 16 годин, спеціаліста — 14 годин, магістра — 10 годин. Решта часу відводиться на самостійну роботу.

1.8. Планування графіку навчального процесу та розкладу навчальних занять

Тривалість теоретичного навчання впродовж періоду навчання визначається як різниця його загальної тривалості та тривалості екзаменаційної сесії. Тривалість екзаменаційної сесії визначається з розрахунку: не менше 2/3 тижня на один екзамен.

Розподіл контактних годин між лекціями, практичними, семінарськими, лабораторними заняттями та консультаціями, а також між тижнями теоретичного навчання є прерогативою закладу вищої освіти. При цьому максимальне тижневе аудиторне навантаження (разом із заняттями із позакредитної дисципліни «фізичне виховання») не повинно перевищувати: для здобувачів першого (бакалаврського) освітнього рівня - 30 годин, другого (магістерського) рівня - 18 годин. Складання заліків, як правило, проводиться на останньому практичному, семінарському чи лабораторному занятті.

1.9. Особливості планування навчального навантаження здобувачів вищої освіти, які поєднують навчання з роботою

Для здобувачів вищої освіти заочної (дистанційної) форми навчання тривалість теоретичного навчання, обов'язкової практичної підготовки, семестрового контролю та виконання індивідуальних завдань для них складає 44 тижні на рік (до 40 тижнів в останній рік навчання).

Стаття 216 Кодексу законів про працю України передбачає додаткові відпустки у зв'язку з навчанням у закладах вищої освіти для здобувачів, які поєднують роботу з навчанням. Максимальний тижневий бюджет часу здобувача заочної (дистанційної) форми навчання становить 27 годин, що використовується для розрахунку бюджету часу здобувача вищої освіти в міжсесійний період. У період сесій заочники мають такий самий тижневий бюджет часу, як і здобувачі вищої освіти денної форми навчання (54 години).

1.10. Встановлення кредитів здобувачам вищої освіти

Встановлення кредитів здобувачам вищої освіти зі складових навчального плану (навчальних дисциплін, практик, курсових та кваліфікаційних робіт) здійснюється на підставі отримання позитивних оцінок підсумкового контролю. Встановлення кредитів здобувачам вищої освіти здійснюється в повному обсязі відповідно до кредитів, встановлених навчальній складовій і лише після повного їх виконання.

Встановлення здобувачам вищої освіти кредитів в цілому, за навчальним планом, або циклу дисциплін здійснюється на підставі встановлених кредитів усім його навчальним складовим.

1.11. Трансфер кредитів

Трансфер кредитів може здійснюватись у порядку перезарахування кредитів, які були встановлені здобувачам вищої освіти під час навчання на інших освітніх програмах, та можливого визнання результатів неофіційного та неформального навчання.

Перезарахування кредитів, які були встановлені під час навчання на інших освітніх програмах, здійснюється за рішенням ректора УМО або директора ННІМП на підставі документів про раніше здобуту освіту (додаток до диплома, академічна довідка, свідоцтво про підвищення кваліфікації), витягу із навчальної картки, у разі одночасного навчання за декількома програмами або академічної довідки ЄКТС.

1.12. Оцінювання знань

Рекомендується до використання розширена шкала підсумкового контролю: позитивні оцінки — «відмінно», «дуже добре», «добре», «задовільно», «достатньо», негативні оцінки — «незадовільно», «неприйнятно».

При захисті кваліфікаційних робіт за рішенням екзаменаційної комісії може бути виставлена оцінка «відмінно з відзнакою». При перескладанні екзаменів, заліків, повторному захисті звітів з практики та курсових робіт додатково використовується оцінка «достатньо*», яка засвідчує виконання здобувачем вищої освіти мінімальних вимог без урахування накопичення балів.

Розширена шкала підсумкового контролю використовується для виставлення екзаменаційних оцінок, залікових оцінок (усі заліки — диференційовані), захистів звітів з практики, захистів курсових та кваліфікаційних робіт тощо. Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, залікових книжок (індивідуальних навчальних планів) здобувачів вищої освіти та іншої академічної документації. У документи про освіту та академічну документацію для мобільності здобувачів вищої освіти негативні оцінки не заносяться, оцінка «достатньо*» замінюється на оцінку «достатньо».

Оцінки за розширеною шкалою виставляються на підставі накопичуваної бальної шкали, яка регулюється Положенням «Про критерії оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

У разі отримання оцінки «незадовільно» здобувач вищої освіти має право на два перескладання: викладачу та комісії. Замість перескладання комісії здобувач вищої освіти може вибрати повторне вивчення дисципліни, проходження практики чи виконання курсової роботи в наступному навчальному періоді.

У разі отримання оцінки «неприйнятно» здобувач вищої освіти зобов'язаний повторно вивчити дисципліну, пройти практику чи виконати курсову роботу в наступному навчальному періоді.

Повторне вивчення дисциплін, проходження практики та виконання курсових робіт планується за рахунок власного часу здобувача вищої освіти і не фінансується з бюджетних коштів. При повторному вивченні відповідний навчальний компонент відноситься до індивідуального навчального плану наступного навчального періоду.

Повторне вивчення вибіркової дисципліни може бути замінено вивченням іншої вибіркової дисципліни відповідного циклу та обсягу.

1.13. Забезпечення якості впровадження ЄКТС

Освітня програма може вважатися ефективною, коли її цілі досягнуто вчасно, тобто коли здобувачі вищої освіти досягають визначених результатів навчання, накопичують необхідні кредити та отримують кваліфікацію, як і заплановано за програмою.

Для оцінювання ефективності програми (зокрема результатів навчання, навчального навантаження та методів оцінювання) використовується низка заходів. Для оцінювання якості впровадження ЄКТС використовуються такі показники:

- освітні компоненти виражаються через відповідні результати навчання, а чітка інформація щодо їх рівня, кредитів, реалізації та оцінювання є доступною;
- навчання може бути завершене протягом офіційно визначеного часу (тобто навчальне навантаження, пов'язане з навчальним роком, семестром, триместром або окремим компонентом курсу, є реалістичним);
- щорічний моніторинг відстежує будь-які зміни в структурі освітніх

досягнень та отриманих результатів, після чого виконується відповідний перегляд;

- здобувачам вищої освіти надається детальна інформація та поради, завдяки чому вони можуть дотримуватись послідовності виконання освітньої програми, використовувати можливості гнучких навчальних траєкторій і вибирати освітні компоненти відповідного рівня для своєї кваліфікації;
- здобувачів вищої освіти негайно повідомляють про їхні результати.

Для мобільних здобувачів вищої освіти та процедури визнання це означає:

- процеси перезарахування (трансферу) кредитів входять у процедури моніторингу, огляду і перевірки;
- відповідальні особи з питань визнання і перезарахування (трансферу) кредитів призначені;
- угоди про навчання укладаються в усіх випадках; їх розроблення, а також будь-які подальші зміни підлягають детальному, чітко визначеному процесу затвердження;
- здобувач, які прибувають на засадах мобільності, вибирають освітні компоненти з Каталогу курсів; їх екзаменують та оцінюють, як і місцевих здобувачів;
- академічні довідки надаються для запису отриманих кредитів та оцінок;
- визнаються всі кредити, пов'язані з успішно завершеними освітніми компонентами, передбаченими кінцевим варіантом Угоди про навчання; результати надаються та оприлюднюються без затримок;
- таблиці розподілу оцінок існують для інтерпретації отриманих оцінок.

Представники здобувачів вищої освіти повинні брати активну участь у процесах забезпечення якості для використання ЄКТС: у внутрішньому забезпеченні якості, коли здобувачі надають інформацію (відповідаючи на регулярні опитування, у фокус-групах); долучаються до підготовки звітів щодо самоаналізу закладів; активно беруть участь у роботі академічних органів, відповідальних за процеси внутрішнього забезпечення якості та моніторинг розподілу кредитів ЄКТС.